

Toppnotat

Mandat og bakgrunn for oppdraget

Kulturtanken løftet, i innspill til departementet fra 7. mai 2020, behovet for å opprette en nasjonal plattform for digital DKS-formidling. I brev om spillemidler datert 29.05.2020 åpnet departementet for å vurdere om det kan benyttes spillemidler til dette formålet, og Kulturtanken fikk anledning til å holde tilbake inntil 15 mill. kroner fra årets fordeling forutsatt bred støtte blant fylkeskommunene. Kulturtanken fikk en frist til 1. oktober for å legge frem et forslag til disponering av disse midlene. Kulturdepartementet understreket at det må legges et langsiktig perspektiv til grunn for en eventuell nasjonal arena for digital formidling.

Etter dialog med fylkeskommunene ble det imidlertid besluttet å ikke holde tilbake midler, men å gjøre et utredningsarbeid for å ha et godt grunnlag for beslutninger. Kulturtanken har nå gjennomført en slik utredning i henhold til utredningsinstruksen og i samarbeid med flere eksterne samarbeidspartnere. Kostnadene til utredningsarbeidet er dekket innenfor Kulturtankens driftsbevilgning over statsbudsjettet.

Arena for digital formidling

Kulturtanken konkluderer med at det per i dag ikke er hensiktsmessig å utvikle en helt ny arena for digital formidling. Kulturtanken anbefaler å heller prioritere en videreutvikling av DKS-portalen til også å omfatte distribusjon av digitalt formidlede uttrykk. Gjennom portalen kan vi også videreutvikle prosesser for innhenting av statistikk for digitale DKS-produksjoner. Dette er et arbeid som kan iverksettes umiddelbart og Kulturtanken har et prosjektmiljø knyttet til portalprosjektet, som kan arbeide med videreutvikling av portalfunksjonene.

Øvrige funn

Utredningen viser at koronapandemien har virket som en katalysator for utvikling av erfaring, kunnskap og utprøving av digitale formidlingsformer i DKS. Da formidlingsformene plutselig ble endret som følge av pandemien, førte dette til nye behov av teknisk, administrativ og kulturpolisk art. Endringen påvirket vilkårene for produksjon, kvalitetsvurdering, distribusjon, honorering, rettighetsklarering, rollefordelingen mellom kultur og skole, implementering i skolen og elevenes deltakelse. Disse behovene krever økt samordning, og Kulturtanken kan være en koordinerende instans for arbeidet med digital formidling.

Rapporten peker på følgende sentrale behov:

- Kompetanseheving
- Erfaringsdeling
- Incentivutvikling
- Rammeverk for honorar til kunstnere og vederlag til opphavere ved digital formidling

Støtteordning

Kulturtanken anbefaler at det etableres en særskilt støtteordning for å stimulere til nye samarbeid mellom kompetansemiljøer og utvikling av digitale formidlingsmodeller. Det finnes per i dag få tilgjengelige midler ut over de som ble utlyst i koronatiden, som med et langsiktig perspektiv støtter utvikling av nye formidlingsmodeller. Kulturtanken har bidratt gjennom blant annet medfinansiering i FONT-prosjektet, men en videreutvikling av store og ambisiøse satsninger vil fordre søkbare ordninger.

Opprettelse av nettverksarena

Kulturtanken kan bidra til å videreutvikle og koordinere nasjonale kompetanse- og erfaringsdelingsarenaer for digital formidling. Dette har vært gjort i mindre skala med dialogmøter, seminarer som ØyePå og SPOR, men vi mener det er behov for en fellesarena for kunnskapsutvikling og erfaringsdeling i et langsiktig perspektiv. Kulturtanken kan ta ansvar for å utarbeide en plan for samarbeid, rollefordeling og målsetting for digital formidling i DKS i samarbeid med fylkeskommuner og kommuner..

Digital medvirkning og forankring i skolens digitale verktøy

Kulturtanken anbefaler at medvirkning på digitale flater blir et satsingsområde for digital formidling. I samarbeid med skolesektor bør det avsettes ressurser til å utprøve modeller for medvirkning. Kulturtanken vil videreutvikle og inngå i pilotsamarbeid med relevante aktører i skolen og på læringsplattform- og læremiddelfeltet, med tanke på digital formidling hvor GDPR og personvern er i ivaretatt.

Kunnskapsbehov

Kulturtanken vil prioritere å arbeide med undersøkelser av hvordan kvaliteter ved digital formidling, samt digitale kunstuttrykk, kan forstås og forankres hos elever, lærere og kunstnere.